

m osty

Královéhradecké diecéze Církve československé husitské
ročník 3 | číslo 4 | prosinec 2019

Kapr v trojobalu nebo na černo | **3**
rozhovor

České Vánoce | **8**
z historie

Rodiny chodily do sboru i s dětmi | **14**
z diecéze

 KRÁLOVÉHRADECKÁ DIECÉZE
Církve československé husitské

Obsah

- rozhovor
3 KAPR V TROJOBALU NEBO NA ČERNO
8 z historie
 ČESKÉ VÁNOCE
10 nově vychází
 KNIŽNÍ NOVINKA
11 boj o svobodu
 JE JENOM JEDNA
 SKUTEČNÁ AUTORITA
12 z diecéze
 SLAVNOSTNÍ CHVÍLE
 VE SBORU KNĚZE
 AMBROŽE
14 RODINY CHODILY
 DO SBORU I S DĚTMI
15 STALO SE...
15 KALENDÁRIUM

Slovo úvodem

Moji milí,
 rozdíl mezi Vánoce a vánice není jen v jednom písmenu. I když Vánoce podobně jako vánice patří k zimnímu času, vánoční čas nese v sobě mnoho hřejivého díky vzpomínkám i velké intenzitě prožívaných chvil. Ta dvě podobná slova ovšem mají také něco společného. I Vánoce někdy jen tak rychle „profičí“ a mnohé pak zavane do zapomnění. Stejně je také pravdou, že někdo bývá o Vánocích zcela sám. Prožívá okamžiky různě mrazivé, obvykle víc než je počasí za oknem. Víme o rozdílu i o tom společném u Vánoc a vánic, proto si tak rádi vzájemně přejeme pro tyto dny Boží požehnání, stálou radost a ujistění do neznámých dnů nového roku.

Přeji Vám všem, abyste i nadále vnímali „hlas tichý a jemný“ a Vaše pevná víra, naděje a láska propojovala chvíle sváteční i všední.

Doufám, že naše „Mosty“ přijmete opět jako svědectví, které chce potěšit a mnohé připomenout. Jistě Vás zaujme rozhovor s Kláskovými, kteří předkládají doklad farářské služby už tří generací. Jsou to tři propojené příběhy, troje pojednání o Vánocích a životě, který si rozhodně zaslouží naši pozornost.

Vánoce 2019 vstupujeme do stého roku života naší církve. Proto v Mostech také naleznete přiblížení události roku 1919. Bratr Vladimír Hraba popisuje nejen historii, ale i jeden z motivů vzniku Církve československé husitské. Dnes informace o někdejší zavedení mateřského jazyka během bohoslužeb nikoho neohromí tak, jako před sto lety. Snaha přinést evangelium v otevřenosti a svobodě v „lidové“ církvi je tím, co nám dává důvod k dalšímu hledání cest naší církve.

Proto také jsme se rádi sešli při Diecézním dni, který jsme prožili tentokrát v Hradci Králové. V našem časopise předkládáme nedávnou vzpomínku na tento den jako i další diecézní akce nebo publikace ve znamení otevřenosti a hledání možného propojení.

K přání požehnaného prožití vánočního času a vstupu do dnů nového roku připojuji modlitbu pro rok 2020.

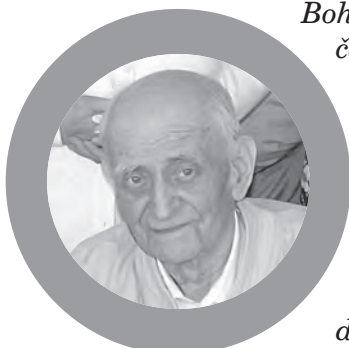
Váš biskup Pavel

Modlitba pro rok 2020

Nebeský Otče, prosíme za všechny lidi, které máš na zemi. Zvláště ovšem prosíme za společenství Církve československé husitské. Věříme, že jsme byli do této církve povoláni z Tvé vůle a lásky. Milostí nás spojuješ, vedeš k úsilí, abychom si byli blízcí, vnímali cestu víry s nadějí a láskou. Děkujeme za Ježíše Krista, našeho dobrého Bratra a Pastýře. Prosíme, ať jeho stále živý Duch promlouvá do našich srdcí a ovlivňuje všechny chvíle života. Toužíme po požehnání pro zranitelnou církev a svět. Prosíme, aby Duch Kristův správoval naše rodiny, náboženské obce, vlast i celou zem.

Amen

Kapr v trojobalu nebo na černo

Bohumil Klásek, narozený 1930 v Praze. Po ukončení měšťanské školy byl vyučen drogistou, poté v roce 1950 absolvoval kurz kazatelů z povolání a byl ustanoven do náboženské obce v Lounech. Dále následovaly obce Solany, Liberec-jih, Frýdlant, Hrádek nad Nisou, Holohlavy, Hradec Králové, Chlumeck nad Cidlinou. Byl předsedou Ústředního kárného výboru, v roce 1986 byl zvolen vedoucím tajemníkem diecézní rady. Nyní žije v Hradci Králové se svou dcerou Bohunkou.

Jste nejstarší z rodiny, kde jsou tři generace farářů. Jak se Vaše rodina k církvi dostala? Kde je ten začátek?

Tak jako v jiných rodinách. Měl jsem tetu, ta sama přestoupila k nově vzniklé CCs. Nás se moc neptala a všechny nás přepsala taky.

Váš syn i Vaše vnučka se do církve narodili, jak jste se pro službu rozhodoval Vy?

V církvi jsem byl vždy aktivní, vedl jsem mládež v Nuslích, která byla vedle té vinohradské největší mládeží v Praze. V tu dobu se otvíraly kazatelské kurzy. Byly to sedmiměsíční kurzy a hned se mohlo jít do praxe. Po sedmi letech pak člověk mohl být vysvěcen na kněze. Takže jsem se už ve dvaceti, v roce 1950, dostal jako kazatel do své první obce – do Loun. Nuselskou mládež pak po mně převzal jako předseda Ladislav Smoljak, už tehdy psal divadelní hry, které jsme s úspěchem hrávali.

Měl jste podporu rodiny?

Naši byli velmi tolerantní, viděli se ve mně. Ta teta, která nás tehdy přepsala, s námi bydlela. Byla bezdětná a v Nuslích, na hlavní třídě, měla velkou drogerii a parfumerii. Očekávalo se, že po ní ten obchod převezmu, tak jsem se vyučil drogistou. Všichni jsme v tom obchodě pomáhali, hlavně před Vánoci. Pamatuji se na dárkové kazety s kosmetikou a parfémů, které

jsem balili a prodávali. Mělo to poměrně úspěch. Pak přišel rok 1948. Komunismus přispěl k tomu, že jsem nemohl převzít po tetičce obchod, a dal jsem se na kazatele z povolání.

I Vaše žena měla tento kazatelský kurz?

Ano, ona byla v úplně prvním kurzu. Tam jich bylo šest. Já byl ve třetím a už nás bylo třicet tři. V tu dobu nebyli duchovní, tak si církev vymohla kurzy se schválením státu. Absolventi mohli být bez maturity, což se státu hodilo. Když je člověk nedovzdělán, lépe se s ním manipuluje. Se ženou jsme se seznámili až později, při doškolování.

Jak to bylo?

Ona byla z Turnovska a tam taky měli velkou mládež. Já jsem byl Pražák a jako správný Pražák jsem se chlubil se svou mládeží. Tak mne pozvala k nim, abych se podíval, jak to dělají oni. Já jsem se jí líbil. Žena musí vydat první impuls. Pak jsme byli spolu přes 60 let, než mi umřela.

V Lounech jste byl ještě sám nebo společně s Vaší paní?

V Lounech jsem byl ještě bez ženy, sloužil jsem u bratra faráře Josefa Znamenáčka. Byl trochu rudý a chránil mne před církevním tajemníkem. Můj otec byl tiskař v nakladatelství Orbis, a tak jsem měl od něj mnoho knih. Když jsem řekl něco, co se tajemníkovi nelíbilo, zavedl ho Znamenáček k mojí knihovně

a povídá: „Podívej, co má v knihovně, s tím si radši nezačíněj.“ Tak jsem si mohl dovolit říci nějakou kritiku. V roce 1952 jsem šel na vojnu. Vzali jsme se ještě před vojnu, protože manželka nechtěla, abych za ní chodil jako voják a nebyli jsme svoji. Tak jsem se v jednom týdnu oženil a šel na vojnu.

Jaká byla církev v 50. letech?

Velice levá, včetně biskupa Nováka. Ten byl levě smýšlející a státotvorný. Každý byl prověřovaný, má matka byla z proletářské rodiny, tak jsem prošel.

Jaký byl život v obcích?

Náboženství se vytlačovalo ze škol, tak bylo hodně dětí na farářích v duchovní péči. Kazatelé museli učit sedm hodin ve škole bezplatně, proplácelo se až to, co bylo navíc. A hodin postupně ubývalo. Po vzoru evangelíků jsme na farářích dělali nedělní školy. U nás to vedl Rudolf Horský.

To jste byli v Liberci?

V Liberci a potom v Hrádku nad Nisou. Měli jsme dvě dcery a jednoho syna. V Hrádku jsme bydleli na faře a měl jsem k tomu ještě Varnsdorf, Rumburk a samozřejmě střediska. Manželka jezdila na druhou stranu – měla Jablonné v Podještědí a Mimoň, plus další střediska a kazatelská místa, celkově jsme mívali sedm bohoslužeb za neděli.

Jenom přepravovat se mezi těmi obcemi zabralo jistě mnoho času....

Manželka jezdila vlakem. Aby byla v půl deváté v neděli v Mimoně, musela vyjždět ve 4.20 z Hrádku. A pak samozřejmě ještě další bohoslužby... Já jezdil zpočátku taky jen vlakem. Např. do Varnsdorfu jezdil vlak přes Polsko a východní Německo. Nikde nestavěl, jen rychle projížděl. Ještě když jsem sloužil na Lounsku, měl jsem motorku Manet, byla to stovka. A vyjela toho opravdu hodně. Jednou jsem na Boží hod vánoční jel do Rané u Loun, byla tuhá zima, všichni se divili, že jsem vůbec dorazil. Už se mnou nepočítali. Ani traktor tehdy tu cestu nezvládl. Když

Štěpán Klásek s rodiči Bohumilem a Jiřinou Kláskovými.

jsem dorazil, sborovnice poslala svého kluka po lidech a za chvíli byl sbor plný. A jak to bylo pěkné. **O vánočních svátcích musely být ty přesuny obzvlášť náročné...**

Štědrý den, byl to tehdy ještě běžný pracovní den, jsme slavili v Hrádku. Ozdobili jsme s dětmi stromeček, pak jsme měli večeri a rozbalování dárků a já odjel na půlnoční do Frýdlantu, tam jsem přespal, protože ráno byl Hod Boží. Dokud jsem měl na starost i Frýdlant, manželka sloužila půlnoční v Hrádku. Ráno v půl páté už jí zase jel vlak do Mimoně a do Jablonného. Když se pak do Frýdlantu nastěhovali Hanušovi, potkávali se s Jindřichem Hanušem kolem páté ráno v Liberci na nádraží na kávu. On jel z Frýdlantu sloužit do Jenišovic.

Jak jste to zvládali, takových obcí a k tomu tři malé děti?

Hodně nám pomáhali rodiče a moje babička. Ta u nás byla moc ráda. Dokonce se dá říci, že Štěpána vychovávala ona. Všichni nám hodně pomáhali, rodiče vedli domácnost, starali se o děti a my jsme se mohli věnovat službě.

K farářským Vánocům patří i dětské besídky. Jistě jich bylo plno.

To byla příjemná práce, zkoušelo

se od konce listopadu. Besídky se nekonaly po bohoslužbách, ale byl na to vyhrazený večer nebo odpoledne, často bývaly na Štěpána. Bylo jich hodně, byly to besídky dětí i mládeže.

Velkou část svého života jste prožil v pohraničí. Jaké to tam v 50. a 60. letech bylo?

Do pohraničí dávali mladé faráře, protože nikdo ze starých tam nechtěl. Ti chtěli zůstat ve vnitrozemí. Z Liberce jsme odešli sami. Přenechali jsme místo faráři Jahodovi. Měl dvě dcery na gymnáziu a musely z Hrádku do Liberce dojíždět. Nakonec jsme v Hrádku zůstali třicet roků. Dělal jsem odtud i předsedu libereckého okrsku. Zároveň to bylo těžké období. Když měl někdo nepřítele a ten si na něho zasedl, tak ho jako faráře snadno vyštípali.

Když jste odešel do důchodu, nechyběl Vám ten ruch kolem Vánoc? Přeci jen právě kolem těchto svátků musel být ten rozdíl markantní.

Do důchodu jsme šli později, já i manželka. Nešli jsme v rozpuku svých sil, takže ten přechod byl plynulý a nechybělo nám to. Samozřejmě vzpomínám na půlnoční, jak např. v Chlumci byl vždy plný sbor. Nebo na Liberec, tam byly také plné sbory. Půl-

noční byla od 23 hodin a končili jsme o půlnoci, bylo tam narváno mládeží, která často už nebyla střízlivá. A tak některé podnapilé mladíky museli statní bratři ze sboru vyvádět.

Faráři se také často stěhují do úplně jiných míst, přetnou se vytvořené vazby. Nevadilo Vám toto na Vaší profesi?

Ne, naopak. Říkal jsem, že aspoň přijdeme o ty krámy, které jsme nashromáždili. Manželku to trápilo. Když jsme se stěhovali naposled, teď je mi 89, a Františka viděla moji obrovskou knihovnu, zeptala se: „Dědo, a už jsi to všechno přečetl?“ „A víš, že ne. Tak to mám ještě před sebou.“

Překvapilo Vás, když se Váš syn Štěpán nebo vnučka Františka rozhodli pro službu v církvi?

Ne, to tak vyplynulo, nikdo je do toho nenutil. Víte, dělali jsme to pro církev rádi, s láskou a nadšením, a když to děláte před svým dítětem, tak to po Vás převezme.

Co se Vám na farářském životě líbilo?

Komunisti zavinili, že jsem se stal kazatelem, a je to dobře, je to dobře... Nikdy jsem toho nelitoval. Měl jsem rád ten ruch života v církvi. Spolu s Nerudou mohu říci – vším, čím jsem byl, byl jsem rád.

Štěpán Klásek, narozený 1957 v Liberci. Po ukončení základní devítileté školy absolvoval gymnázium a Husitskou teologickou fakultu. V roce 1982 byl ustanoven jako farář v náboženské obci v Liberci, pak i ve Frýdlantu, Jablonném v Podještědí, v Hrádku nad Nisou, Rumburku, Liberci-jihu. V roce 1999 byl zvolen biskupem Královéhradecké diecéze, zároveň byl administrátorem ve Velkém Vřeštově, Hradci Králové, Nechanicích. V roce 2005 byl zvolen dočasně také správcem církve. V současné době je emeritní biskup bratr Štěpán ustanoven jako farář v Litomyšli, nyní i v České Třebové a Lanškrouně. Se svou ženou Lenkou vychovali 5 dětí a těší se z prvního vnoučete.

Bylo by toho hodně. Pamatuji se jako dítě na zdobení stroměčku spolu s tatínkem v kostele v Hrádku, k tomu mne přibíral, taky jsme spolu stavěli Bílkův betlém. V Hrádku se mi líbila, když jsem byl pak starší, půlnoční. U nás začínala v 11 a končila o půlnoci, pak začínali katolíci. Tak jsem chodil na oboje. U nás jsem se podílel i jako varhaník. Také v Chrastavě, což bylo živé středisko Hrádku, jsme se skupinou dětí a pak mládeží dělali besídky.

Farářské Vánoce jsou poměrně specifické. Vy sám jste je prožil jako farářské dítě a potom i jako farář s početnou rodinou. Na co vzpomínáte?

Jak jste prožívali Vánoce doma?

Doma jsme měli Vánoce klasické. Bývali u nás prarodiče, a tak se tam setkávaly tradice obou rodin – mamičiny i tatínkovy. Zpívali jsme koledy u stroměčku. Mám rád tradiční vánoční pokrmy. U nás to byl kapr s bramborovým salátem, ryba na černo, tatínek byl zvyklý na zvěřinu, takže i nějaký ten zajíc.

To vše bylo na Štědrý večer?

Ano, byla to hostina. I když naši měli hodně bohoslužeb, Štědrý den jsme měli krásný. Bylo nás s prarodiči u stolu hodně a pamatuji se, že tam byl vždy i prostřen talíř pro “pozdně příchozího”.

Když jsme měli sami děti, tak jsme je už slavili odděleně. Vnímáme to tak i u našich dětí, které odrůstají. Dokud nemají vlastní děti, jsou vítání, pak už

by si měli budovat vlastní tradici. Je to pěkné slévání tradic z obou stran. Souvisí to s novým manželstvím, novou rodinou. Myslím, že to tak doma vnímáme všichni, je to tak přirozené. Loni s námi už nebyla provdaná Maruška, už slavili sami. Samozřejmě se pak navštívíme, ale při těch hlavních rodinných vánočních oslavách by měly být v centru děti, podobně jako je v centru Vánoc Boží Syn a náš lidský bratr Ježíš jako děťátko položené do jeslí.

Máte s Vaší paní pět dětí, jak jste se poznali?

Lenka je ze Stráže nad Nisou, takže byla nedaleko. Je to jedna z mých mládežaček v Liberci.

Kdy si připravujete vánoční kázání?

Mám snahu si je napsat do foroty,

ale většinou je stejně píšu až o svátcích. Kázání je poměrně hodně (od půlnoční po Nový rok), záleží na tom, jak to který rok přijde, zda některý svátek připadne na neděli. Jsem zvyklý psát celý text, někdy pak mírně odbočuju, ale mám kázání vypracované celé. Na Štěpána hrajeme tradičně s dětmi vánoční hru, kterou připravujeme od konce listopadu.

Když jste byl v Liberci, měl jste hodně středisek, která jste musel na Vánoce obstarat.

Na Hod Boží člověk hodně jezdil, ale na sváteční oběd jsem byl vždy doma a po obědě jsem zase jel sloužit. Snažil jsem se to vždy nějakým způsobem skloubit. V Hradci tolik středisek nebylo, a teď v Litomyšli máme každou neděli zase troje bohoslužby.

Sbíráte papírové betlémy, jak to začalo?

Začalo to v Liberci. Dokud u nás bydlel syn Pepík, tak mi s tím pomáhal. Jinak všichni, Lenka i děti, vystřihovali a vystřihovali. Figurky máme na špejlích a zapichujeme je do polystyrenové desky. Těch betlémů už je přes stovku a zabírají i po složení poměrně velký prostor na uskladnění. Vystavujeme je od Adventu po Hromnice.

Rodina Štěpána Kláska s babičkou, sestrou Bursíkovou.

Jak jste se rozhodoval pro službu?

U mne to bylo jednoduché, pomohli mi k tomu komunisti. Od malička jsem byl věřící, ale samozřejmě došlo ke zlomu od dětské víry k té dospělejší. I když jsem byl věřící, neměl jsem úplně jasno, jestli budu farářem. Byla to jedna z možností. Ve 4. ročníku gymnázia se nás ptali, kam chceme jít dál. Já jsem řekl, že uvažuji také o teologii. A teď to začalo. Byl svolán výbor, kde se řešilo, co se mnou. Řekli mi, že si přece nebudu kazit život

a věnovat se něčemu tak zastaralému a tmářskému a že si můžu vybrat jakoukoliv jinou školu, že mi dají doporučení.

A v ten moment mi bylo jasné, že půjdu na teologii. Na to jediné, od čeho mě chtěli odradit.

Děláte songové bohoslužby, hrajete a zpíváte pod stromečkem, všechny Vaše děti hrají na nástroje, Vaše paní na kontrabas...

Ano, máme to rádi, když se o Vánocích sejde celá rodina a zazpíváme a zahrajeme si, holky vezmou flétny, já kytaru...

Samozřejmě, když se děti učily hrát, tak to někdy bylo náročné, např. začátky hry na housle...

Muzika patří i k vánočním dětským hrám. Asi nejvíce jí bylo ve hře Andělská inspekce, kde zpívá celý sbor a muzika je založená na vánočních koledách z mnoha částí Evropy. Vánočních písní je nepřehledná řada, jak těch umělých, tak tradičních koled. Pro mne právě i ta hudba, nesoucí vánoční evangelium, patří k vrcholům Vánoc, k tomu, na co se vždy nejvíce těším.

Františka Klásková, narozená 1987 v Liberci.

Po ukončení základní školy absolvovala gymnázium a Husitskou teologickou fakultu.

V roce 2010 byla ustanovena jako kazatelka při DR, po jáhenském svěcení přijala v roce 2013 svátost kněžského svěcení. Působila v náboženských obcích Dvůr Králové nad Labem, v Nechanicích, nyní je farářkou v NO Hradec Králové.

Františko, co Ty a Vánoce, co na nich máš ráda?

Mám ráda všechno, od štědrovečerní večeře, přes dárky až po půlnoční. Jsem velký dítě a užívám si všechno, užívám si to se vším všudy a je to pro mne stále velká radost. Slavíme to u našich doma – to je tam, kde nás mají rádi – takže teď Litomyšl. Vánoce u nás začínají ve čtyři, a to večeří, pak zpíváme koledy pod stromečkem.

Jaká máte tradiční jídla?

U nás má všechno přesný řád, a je to tak už od malička. Začínáme tedy ve čtyři večeří. Nejprve je rybí polévka, potom bramborový salát s kaprem, kterého polovina rodiny nejí, takže řízky vepřové i kuřecí. Kapr je na přírodní i v trojbalu, dřív ještě bývala černá omáčka. Omáčka ze švestek s uzeným masem. Na závěr pak kompot, hrušky s malinami, který se dělal během léta.

To je opravdu velká hostina a za ní spoustu práce. Kolik Vás bývalo u stolu?

Nás pět sourozenců a rodiče, pak maminka, a když žila prababička, tak i ona. Někdy i lidé, kteří nebyli z rodiny a byli by někde sami. Nebylo neobvyklé, že s námi slavili cizí lidé. Samozřejmě zůstávali na celý večer.

Máte nějakou "vánoční" modlitbu?

Běžně před jídlem zpíváme, ale před štědrovečerní večeří je mluvená modlitba a tatínek vzpomíná na ty, se kterými jsme sedávali u tohoto stolu.

Jak Váš večer pokračuje?

Po večeři se myje nádobí, to už nedělá maminka, ale my děti. Když jsme byli malí, myla nádobí babička a my děti jsme chodily dolů do farního úřadu zkoušet koledy. Nikdo tam nebyl, a tak tak jsme všichni hráli a zpívali. Nahoře u nás doma se zatím všechno připravovalo. No a pak zazvonil zvonek a byl tam stromeček. Jak nás bylo hodně, tak bylo i dárků do půl pokoje. Dneska už se koledy nezkouší a já se sestrami myjeme to nádobí.

Stále mám ráda ten aha efekt, když přijdu do pokoje a tam je rozsvícený stromeček. A stejně, jako když jsem byla malá, vím, že Vánoce jsou tady. Potom se hrají koledy, všichni hrajeme a zpíváme další a další koledu, končíme vždy koledou Narodil se Kristus Pán. Dřív už jsem se nemohla dočkat rozbalování dárků, a tak koledy byly trochu "opruz", a dneska všechny sama pobízím, jakou ještě přidáme. Je to nejkrásnější chvíle, když všichni hrajeme a zpíváme... Potom přichází na řadu povinné focení, aby bylo každý rok vidět, jak rosteme.

Každá rodina má i trochu jiný rituál při rozbalování dárků. Jak je to u Vás?

Já a Emilka rozdáváme dárky najednou. Všichni je necháváme zabalené, pak se od toho nejmladšího všechny dárky rozbalují. Takže každý rozbalí celou svou hromádku a všichni se koukají a komentují... Děti nemají trpělivost, takže se vždy začínalo nejmladším a pokračovalo se podle věku dál. No a teď nemá trpělivost zase babička, tak rozbaluje první ona. Všechno se mění. Během rozbalování se samozřejmě jí i cukroví. Běžně bývá tak dvacet pět druhů.

Mnoho druhů jídel, tolik druhů cukroví, za tím vším stojí maminka?

Ano, vše peče i vaří ona. Naše maminka je nejlepší.

Farářské Vánoce však začínají spíš po večeri....

Ano, v mezičase mezi večerí a půlnoční většinou bývá módní přehlídka z nových darů, povídání, sledování nové vánoční pohádky, hraní her a já pak většinou jedu domů.

Jste rodina, kde se často hrají hry?

Spíše já a tatínek hrajeme hry. Většinou vyhráváme, takže s námi nikdo hrát nechce. Zbytek kouká na pohádky nebo si čte. Je to nejkrásnější čas, protože už se tak moc všichni nevidíme a tady jsme spolu. Dneska se ještě scházíme na Štěpána u mne v Hradci a máme takové herní odpoledne. Ale už tam nejsme všichni.

A půlnoční?

Půlnoční je krásná tečka Štědrého dne. Neumím si představit Vánoce bez půlnoční, poděkování za rodinu a za ty dárky, za život Pána Ježíše. Duchovní naplnění. Mám Vánoce strašně ráda.

Jak to bylo, když jste byli malí? Chodili jste na půlnoční jako děti?

Moji sourozenci nechodili. U nás byly povinné nedělní bohoslužby a vše co bylo nad rámec, bylo dobrovolné – pobožnosti, půlnoční... Vlastně ještě Hod Boží, ten byl taky povinný.

Po půlnoční následují ještě další svátky. Váš tatínek měl vždy hodně obcí, jistě je všechny objížděl a doma jste ho asi moc neviděli?

Když jsme byli v Liberci, tak měl tatínek 2–3 bohoslužby každou neděli, takže pro nás byl Hod Boží jako normální neděle. V té době neměl auto, to pamatuju až v Hradci, takže jezdil na bohoslužby vlakem. Zkrátka v neděli nebyl doma. Na Vánoce jsme neobjížděli rodinu, jako to bývá jinde, dědeček s babičkou byli taky faráři, takže ti taky neměli čas a babička od maminky byla u nás. Ke Kláskovým jsme chodili až v Hradci.

Tatínek byl často pryč, takže maminka byla na mnoho věcí sama?

Maminka byla samostatnou ženou a na plno věcí byla sama.

Ona je taková ideální manželka faráře, společně spolu tvoří tandem, který je úžasný. Tatínek je hvězda, která může zářit a maminka mu dělá kompletní zázemí. Když on pracuje do roztrhání, tak maminka pro něj dělá to uzemnění.

Ale přesto, nebylo Vám to někdy líto, že je tatínek často pryč?

Prostě jsme to brali, že to je normální. Teď když koukám na mnoho kamarádů, kteří když nejsou doma na koupání dítěte, tak jim to je líto... Nevím, není mi to známý model. Když jsem chtěla s tatínkem být, tak jsem s ním jela na bohoslužby nebo jsme spolu mastili Prší před budíčkem během týdne. To bylo super, byli jsme spolu a všichni ostatní ještě spali.

Jsi farářským dítětem, co Tě to naučí?

Co Tě to naučí? Naučí Tě to být pro okolí „podivnej“ a srovnat se s tím, že jsi pro ostatní „podivnej“. Máš ale větší šanci se s Pánem Bohem setkat. I když to, že jsi farářské dítě, neznamená, že uvěříš. Musíš se s tím v životě popasovat. Můžeš zanevřít na církve a dáváš najevo, že Ty s tím nemáš nic společného, anebo naopak, že s tím nějak souzníš a přijmeš to, a že to je tak správně. Bydleli jsme v Liberci a v Hradci, takže žádná malá města, ale stejně to učitelé i všichni ostatní věděli. Ani pro jednoho z mých sourozenců, nebylo chození do školy nějaké med. Emilka, nejmladší, to asi měla nejjednodušší, ale i ona byla považována za „podivnou.“

Je na tom tedy něco pozitivního?

Z pohledu dítěte je to hroznej voprúz... Neřekla bych, že je na tom cokoli milého. Možná se to lepší a věřit v Boha už není tak stigmatizující, jako když jsem já nastupovala do první třídy. Vybočovat na základní škole není dobré, na gymplu už je to jiné, ale základka nic moc.

Proč myslíš, že tak málo dětí farářů je v církvi aktivní?

Nejstarší a nejmladší ze sourozenců Kláskových, Františka a Emilka – Vánoce 2010.

Nemyslím, že jich je málo. Na druhou stranu – víra je dar, nás je pět a každý to máme jinak. Někteří sourozenci jsou na opačném konci spektra než já. Není to jen o zodpovědnosti rodičů, ale je to i o Pánu Bohu.

Co je na farářském životě výhoda?

Vnímám velikánskou svobodu. Nemám pevně dané penzum úkolů a můžu dělat, co mne baví. Jsem sama sobě šéfem, takže když pracuju hodně, můžu nadávat jenom sama sobě. Ta práce je velmi pestrá, od mytí „hajzlíků“ až ke vznešenému psaní kázání. Někteří kolegové i natírají okna. A co je strašně důležité, mám čas povídat si s lidmi. Nikdo dnes nemá čas na nikoho, a já právě ten „svůj“ čas jednotlivým lidem můžu dát a dávám.

Tvůj dědeček byl farář, babička farářka, maminka má kazatelský kurz, tatínek byl dokonce biskupem – jak to pro ně bylo, když ses rozhodovala ke službě?

U nás se to neřešilo, všichni to tak přijali. Možná je to rozhodnutí překvapilo méně než mě – babička sice říkala, že když jsem byla malá, tak jsem chodila k tatínkovi za kazatelnu a tahala jsem ho za talár. Ale nikdo to moc neřešil. My jsme spíš rodina, kde

si normálně povídáme a všechno to tak vyplývá přirozeně.

Pamatuješ si na tu chvíli rozhodnutí?

Přesně si pamatuju na okamžik, kdy do Hradce přijela kamarádka a šly jsme od Ambrože na Velké náměstí. Akorát, když jsme byly na mostě, mi říkala: „Ty jednou budeš skvělá farářka.“ „Já? NIKDY nebudu farářka!“ Chtěla jsem být učitelka na prvním stupni. A pak v létě na táboře kamarádi Vojta s Hankou mluvili o tom, že chtějí jít na teologii a být faráři. Tak jsem nad tím taky začala přemýšlet.

Vojta nakonec studoval Fakultu humanitních studií a Hanka šla na norštinu. Ve mně to rozhodnutí uzrálo a šla jsem na teologii. Myslím, že právě na tom mostě v Hradci, když jsem to řekla, tak se Pán Bůh zasmál a řekl: „Aha, takže Ty nikdy, jo?“

Jaké to je, mít za sebou jméno tvého tatínka a „dělat ve stejném oboru“?

Na fakultě jsem si říkala, hlavně mu neudělat ostudu. A jako farářka jsem měla touhu se mu vyrovnat. Fungovat stejně jako on, ale pak dojdeš k tomu, že nejde dělat to samé. Když dva

dělají totéž, nikdy to není totéž. Jinak tatínek i maminka od nás neměli nikdy žádná očekávání, měli nás rádi, jaký jsme.

Ještě bych se ráda jednou zeptala na Vánoce. Jako farářská rodina s pěti dětmi jste asi nikdy neměli moc peněz. Jak to bylo s dárky?

Dárky nebyly chudší. Vždycky každý dostal to, co chtěl. Naši nás vychovali tak, že jsme věděli, co si můžeme přát. Všichni byli vždy šťastní, protože jsme věděli, co můžeme chtít.

Děkuji za rozhovor.

ERIKA OUBRECHTOVÁ

České Vánoce

z historie

„Lidé v lavicích povstali, aby lépe pojímali zvuky mateřského jazyka a „česky, česky“, šeptal jeden druhému. Mnozí radostí zaslzeli a nikdo neubráníl se hlubokému dojmu. Česká preface, český Otčenáš nesly se velebně prostorami chrámovými...“ (Právo národa 1919)

Těmito slovy referuje předchůdce dnešního Českého zápasu, reformní list Právo národa o Štědrém večeru 1919. Tehdy

Z připravované „České mše zpívané na Hod Boží vánoční 1919“, kterou napsal a kresbami doplnil Sigismund Bouška z Bezděkova u Police n. M.

prožily tisíce věřících ve stovkách římskokatolických farností po celém Československu mimořádně dojemný a emotivní zážitek. Drtivá většina z nich totiž slyšela poprvé kompletní bohoslužbu v mateřském jazyce. Mnozí neskrývali slzy dojetí. Jiní se naopak tázali, co odvážný krok, ke kterému se odhodlala řada reformních kněží, požadujících již dlouho bez úspěchu po Římě povolení církevních reform, přinese. Události, které následovaly krátce po oněch historických Vánocích 1919, jsou dobře známé. Jen o několik dní později byla vyhlášena Církev československá. Úkolem našeho článku však je vydat se proti proudu času. Pokusíme se společně vysledovat okolnosti a události, které uplatnění jedné z nejvýznamnějších reformních snah o zavedení mateřského jazyka do bohoslužeb cestou činu „via facti“ předcházely.

Požadavek reformy bohoslužebného jazyka a zavedení mateřštiny v liturgii nechybí v žádné významné etapě ani v události

či dokumentu z dějin české katolické moderny. Česká reformační tradice, slovanský vliv východní tradice i aktuální modernistický požadavek rehabilitace církve a evangelia před společností vzpomínávající se z otřesu 1. světové války, to vše inspirovalo reformní uskupení kléru (nejprve Jednotu duchovenstva, později Ohnisko a konečně Klub reformních kněží) v jejich zápasu. Avšak ani vznik Československa v roce 1918 Řím nepohnul. Ani poselstvo k papeži nepřineslo obrat. Ten nastal až s polovinou roku 1919. Tehdy stanul v čele již dosti radikálně smýšlejícího Klubu reformních kněží dr. Karel Farský. Od té chvíle byl Klub připraven zavádět reformy cestou činu bez souhlasu Říma a rovněž tak připravovat půdu pro vznik nového církevního útvaru, na Římě nezávislého.

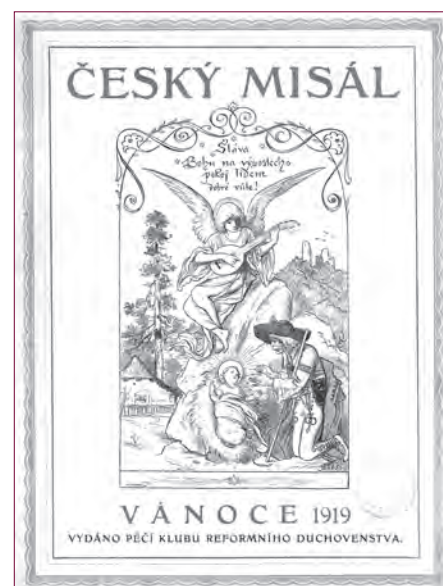
Jako první se přistoupilo k uzavírání kněžských sňatků. Zde však pravděpodobně Klub udělal velkou chybu. Odezva na zakládání kněžských manželství totiž přinesla zklamání. Podpora veřejnosti nebyla valná a ani situaci v katolické církvi celá akce nedestabilizovala. Snad i díky tomu si mnozí uvědomili, že mnohem lepším krokem bude

přejít na zavádění mateřštiny do bohoslužeb. Právě tento úkol se stal hlavní náplní činnosti Klubu v celém druhém pololetí roku 1919. Celé obrodné bohoslužebné dílo se mohlo vítaně opřít o plody dřívější činnosti liturgického výboru Jednoty duchovenstva. Pod jeho záštitou totiž pracovaly již několik let na překladech, návrzích české agendy a římského misálu významné osobnosti moderny a české kultury té doby vůbec: Sigismund Bouška, Xaver Dvořák, Karel Dostál-Lutinov, František Stejskal či Josef Vais. K dílu se přidružili i pozdější význační teologové Jan Hejčl či Josek Miklík a dokonce i laici, jako byl pozdější autor oblíbeného kancionálu Dobroslav Orel. Navzdory tomu se však brzy ukázalo, že otázka bohoslužebného jazyka bude pro realizaci v praxi překvapivě mnohem obtížnější, než otázka kněžských sňatků. Bylo totiž zapotřebí mít kompletně hotové usjednocené bohoslužebné texty. A ty zatím zdaleka hotovy nebyly.

První jmenovaný v našem výčtu, Sigismund Bouška, si realitu uvědomil ze všech nejlépe a od počátku roku 1919 intenzivně pracoval na překladu misálu z latiny do češtiny. Avšak, poměrně vlažná reakce ostatních modernistů v liturgickém výboru Jednoty na jeho práci jej rozladila. Pojal tedy úmysl věnovat se celému úkolu a případně i vydávání textů na vlastní pěst. Paradoxně byla jeho iniciativa mnohem více uvítána kněžími v praktické službě než členy liturgického výboru. Ukázalo se totiž, že řada kněží odvážně sloužila české mše podle různých předloh již při jiných příležitostech předtím a odezva věřících, kteří tyto zlomové události zažili, byla velmi dobrá. Mezi tyto odvážlivce patřil i Dr. Farský. Ten osobně sloužil již českou mši o Velikonocích 1919 v kostele v Roprachticích nedaleko svého rodného Škodějova. Stejně tak se rozhodli k české bohoslužbě na svátek Mistra Jana Husa

a hned na to i sv. Václava 1919 někteří další. Farský, coby předseda Klubu, proto požádal v létě 1919 Boušku, aby mu připravil text české vánoční mše. Plán, aby české Vánoce připravily půdu pro vznik nového církevního útvaru, byl pro Farského klíčový.

Bouška nejprve na Farského nabídku reagoval vstřícně. Jednota navíc přislíbila finanční podporu celé akce. Tato situace však netrvala dlouho. 1. října 1919 zveřejnil Farský v Právu národa článek „Česká liturgie“, ve kterém vytyčil úkoly nové liturgické práce. Boušky se však tato stať hluboce dotkla, neboť byl přesvědčen, že Farský jeho již dlouho trvající namáhavou překladatelskou práci v článku přehlíží. Mezitím jednali představitelé reformistů o zavedení mateřštiny také s pražským arcibiskupem Františkem Kordačem a papežským nunciem Micarou. Kordač však v dané otázce převzal postoj papeže, který požadavek zamítl a rozhodl se sám postupovat pragmaticky. 15. listopadu 1919 Kordač vydal písemný zákaz kněžím konat o Vánocích mši v českém jazyce. Navzdory říjnovému nedorozumění a listopadovým zákazům se však Bouška nakonec přemohl a 21. listopadu 1919 přece jen zaslal Farskému první část přeloženého textu, a sice zpívané části mše. Farský však nebyl s textem spokojen. Navíc Bouška žádal za svou práci finanční ohodnocení. Farský ještě konzultoval s Bouškou některé své představy o podobě textu, ale ukázalo se, že oba autoři se neshodnou. Uplynulo jen pár dní a na schůzi důvěrníků Klubu reformních kněží 27. listopadu 1919 vyhlásil Farský vydání českého misálu ve vlastní režii a ihned začal s jeho přípravou. S Bouškou již nadále nepočítal. Tato schůze je dodnes považována za historický impuls k oslavě českých Vánoc. Konflikt mezi Farským a Bouškou spočíval především v přístupu k celému úkolu. Bouška, který byl člen Jednoty, ale nikoli Klubu, sledoval vědecko-umě-

„Český misál“ s ilustrací Mikoláše Alše.

lecký cíl. Na schizma nepomýšlel. Jeho překlad byl precizním a esteticky velice hodnotným dílem. Farský byl v tomto pragmatictější a myslel především na otázku rychlého získání národa pro úmysl odloučení od Říma. Neshoda mezi oběma panovala i v organizaci celého díla. Bouška, kterému patrně nebyly úmysly Farského a celého Klubu ihned známy, pracoval na svém textu i nadále během listopadu a prosince s představou úspěšného vydání a užívání. Farský nezávisle na něm začal přípravu misálu řešit po svém. Za rekordně krátkou dobu, v podstatě necelý měsíc, byl připraven a vydán první sešit proslulého, tzv. Českého misálu. Farský na sebe vzal všechnu organizační a editorskou práci, která byla velická. Věnoval se jí ve svém pokojíku v klášteře U Milosrdných bratří, kde tehdy bydlel. Jako překladatel však nebyl autorem výlučným. Na textu se podíleli i Xaver Dvořák, Antonín Procházka a některé pasáže byly použity i ve znění Bouškově. Z prvního sešitu misálu je skutečně patrná rozdílnost v úrovni i podobě překladů jednotlivých pasáží.

Krátce před Vánoci vyšel v Právu národa bez uvedení jména autora článek „Historické vánoce“,

kteřý vyzýval, aby s blízcími se svátky byla definitivně vytlačena latina z českých kostelů. Krátce na to spatřil světlo světa vytištěný sešit „Českého misálu“ s krásnou ilustrací Mikoláše Alše na obalu. Díky nízké ceně 6 korun za výtisk se misál podařilo hromadně rozšířit v počtu 1300 (někteří autoři uvádějí dokonce 1500 kusů) po celé zemi. Konflikt mezi Bouškou a Farským však s vydáním misálu vygradoval. Doslova na poslední chvíli, ještě 17. a hned na to 22. prosince 1919, znovu ostře zapověděl konání českých bohoslužeb přílohou k Ordinariátnímu listu arcibiskup Kordač.

Nebylo to však nic platné. Za pár hodin na to se skutečně ve stovkách farností sloužily půlnoční mše česky. Přesný přehled o tom, na kolika místech se tak stalo a kdo kde figuroval v roli celebranta, žel nemáme. Víme však, že nejméně zasáhla

celá akce Prahu, nejvíce uspěla na venkově. V Praze se velkého zájmu dostalo až novoročním českým bohoslužbám 1. ledna 1920. Redakce Práva národa byla doslova zavalena dopisy z mnoha farností, nadšeně referujícími o celé události. Mnohde lidé oddaně následovali svého kněze reformistu. Jinde, jako např. v Miroticích, nechal kněz věřící o konání českých bohoslužeb dokonce hlasovat. Mnohé farnosti se pochopitelně naopak nepřidaly. Kde nezakořenilo reformní úsilí, nekonaly se ani české Vánoce. Přesto se však stalo to, v co vedení Klubu reformních kněží doufalo: Vánoce spustily rychlý sled událostí vedoucích k vyhlášení nové církve. Co však přes všechny nesporně důležité historické okolnosti zůstává tím nejdůležitějším z odkazu této zlomové události, jejíž sté výročí si připomínáme, snad nejlépe shrnul modernistický kněz Franti-

šek Slepíčka: „Ze všeho je vidět, že reformnímu kněžstvu podařilo se rozeznět strunu v lidských srdcích ...“

Papež Benedikt XV. sice povolil 21. května 1920 částečné užívání češtiny v bohoslužbě, ale v rozsahu oproti reformním požadavkům modernistů doslova zanedbatelném.

VLADIMÍR HRABA

Poznámka závěrem: Karel Farský ve svém spise „Přelom“ uvádí informaci, že na prvních českých novoročních bohoslužbách v Praze vystoupil pěvecký kroužek ze Smíchova pod vedením učitelů Hraby a Cmírala. Shoda jména se jménem autorem tohoto článku není náhodná. Šlo totiž o strýce mého dědečka Aloise Hraby, zakladatele Pěveckého sdružení pražských učitelů, jehož památku si dovoluji tímto článkem vděčně připomenout.

Knižní novinka

nově vychází

V letošním roce Královéhradecká diecéze CČSH vydala publikaci **Gustav Adolf Procházka – II. patriarcha Církve československé (husitské) a jeho doba**. Mnohaletá práce Martina Chadima vyobrazuje vznik a vývoj Církve československé v první polovině 20. století.

Gustav Adolf Procházka se narodil v roce 1872 v Kosmonosích u Mladé Boleslavi, v početné rodině dámského krejčího. Po absolvování klasického gymnázia v Mladé Boleslavi se rozhodl pro kněžskou dráhu a po studiu byl vysvěcen na kněze. Jako mladý kněz byl do značné míry ovlivněn myšlenkami katolického reformismu. I přes jeho stále se prohlubující pochybnosti o reformovatelnosti římskokatolické církve a pod dojmem jeho osobní životní situace, v níž jednu z rozhodujících rolí hrála žena, se osmačtyřicetiletý oblíbený a obětavý kněz rozhodl pro aktivní činnost mezi stoupenci radikálního křídla katolických modernistů.

Byl to právě on, kdo se stal jednou z klíčových postav při zrodu nové Církve československé (husitské) 8. ledna 1920. GAP sloužil v nové církvi jako duchovní a vikář až do roku 1923, kdy byl jmenován biskupem Východočeské diecéze. Po smrti „otce zakladatele církve“ dr. Karla Farského se stal v roce 1928 jeho nástupcem v úřadu patriarchy. Během čtrnácti následujících let musel v čele církve překonávat řadu těžkostí. Od věroučné stabilizace církve, přes ekonomické těžkosti, až po stále zhoršující se politickou situaci mladé Československé republiky, jejíž krize se vyhroutil v roce 1938 mnichovským diktátem, okupací a vznikem Protektorátu Čechy a Morava. Patriarcha GAP patří mezi největší osobnosti Církve československé husitské. **Formát A5, 644 stran, vazba lepená s klopami, ISBN 978-80-907315-0-9, cena 300 Kč.**

Je jenom jedna skutečná autorita

Předmluva doc. ThDr. Jiřího Vogela, Th.D. ke knize Gustav Adolf Procházka – II. patriarcha Církve československé (husitské) a jeho doba.

Nedávno jsem byl dotázán, abych při srovnání s katolickou církví poukázal na zvláštní charisma CČSH. Po chvíli váhání jsem uvedl: mimořádný důraz na svobodu, která plyne z následování Krista a mimořádný důraz na osobní vztahy, které upožadují církevní instituci, neboť instituce má sloužit obecnství. Z toho vyplývá řada věcí, z nichž zmíním jen několik. Například nevelký respekt vůči církevním autoritám. Patriarcha CČSH nebude mít nikdy takovou autoritu jako papež, autorita biskupů této církve se nikdy nevyrovná autoritě katolických biskupů a autorita jejího kněžstva autoritě katolického kněžstva. Je jenom jedna skutečná autorita, jeden Pán, Kristus. Hledat ji v jakýchkoli světských, ale i církevních autoritách je ošidné. Tím neříkám, že poslouchání církevních autorit je nebiblické. V Písmu paradoxně nalezneme i místa, ve kterých je poslušnost pozemským autoritám takřka totéž, co poslušnost Bohu.

Za biblické tak lze považovat obě roviny, neposlušnost i poslušnost, které stojí v dialektickém napětí bez kompromisu vůči sobě. Co si počít s těmito paradoxními nesrovnalostmi? Dle mého mínění lze udělat jen to, co udělali autoři biblických textů, tj. nechali neposlušnosti i poslušnosti své místo v životě církve, a tím ukázali, že k duchovnímu životu patří i určitý zápas o identitu, který v různých situacích vyžaduje různá řešení. K tomu je však třeba hned podotknout, že CČSH, která vznikla z útěku před autoritářstvím, bude pravděpodobně vždy vidět svoje místo spíše na straně odporu vůči autoritám, než na straně poslušnosti, alespoň pokud si bude chtít svoje zvláštní charisma zachovat. Její duchovní cesta bude vždy dlážděna bojem o svobodu, se kterou nikdy nebude hotova, stejně jako nikdy nemůže být hotova s následováním Krista. Kdybych měl použít příměr z eklesiální fauny, řekl bych, že věřící CČSH se vždy budou vnímat spíše jako „obezřetní hadi“ (Mt 10,16), než jako ovce (J 21,17), které se nechávají poslušně vést svým pastýřem. Se zdůrazňováním svobody, s důrazem na následování jedi-

ného Pána a s upožadováním pozemských autorit se pojí i určitá slabost církevní instituce, jejíž význam je navíc umenšován zdůrazňováním obecnství s Kristem a osobních vztahů, jimž má církevní instituce sloužit. Právě obecnství lidí v církvi je kvalifikovaným místem zpřítomnění Ježíše Krista. „Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich. (Mt 18,20)“ Slabou instituci ovšem není třeba vnímat jako handicap, ale jako zvláštní charisma. Pokud je v instituci zakořeněno jasné vědomí její služebné funkce, pokud se v ní uplatňuje důvěra v samostatnost, svobodu a odpovědnost jejích členů, pokud se to v ní nepřehání s byrokratismem a legalismem, pak je v ní i dostatek místa pro působení Ducha Kristova. Příliš velká poslušnost a úcta k instituci odvádí pozornost od Krista, který k nám přichází v bližním, a adorování institucí a jejích úřadů se často mění v násilí a idolatrii. Silná instituce zbavuje jedince odpovědnosti, její členové jsou vnímáni jako stádo, které je třeba pást. Příběh Gustava Adolfa Procházky z perspektivy jeho působení v církvi je jedinečným příkladem tohoto duchovního boje o autoritu a novou kvalitu osobních vztahů. Svoboda má svou cenu, a pokud chce člověk ze sebe shodit jho nesvobody, musí za to často draze zaplatit. Procházka tuto zkušenost prodělal během svého života nejednou. Když si zvolil dráhu duchovenského povolání, musil přijmout život v celibátu, když zplodil dítě se svou milou, musil se s ní i se svým dítětem rozloučit, když začal prosazovat církevní reformy, střetl se s nepřátelstvím a odporem, když spoluzakládal novou církev, přišel o finanční prostředky a čelil trestnímu stíhání, když se chopil organizační iniciativy při budování

První biskupové CČS Stibor, Farský, Stejskal, Procházka.

svého vikariátu a později diecéze i celé církve, setkal se s odmítnutím své vlastní osoby jako netolerantní a autoritářské. I když nelze považovat všechny volby G. A. Procházky za šťastné, je nutné konstatovat, že se mu dařilo udržovat, posilovat i rozvíjet snahy nové církve v mladé republice. Dlužno podotknout, že kniha Martina Chadimy o druhém patriarchovi Církve českoslo-

venské je dílem postaveným na mnohaleté práci s archiváliemi různého druhu (korespondencí, osobními vzpomínkami, poznámkami z deníků či zápisy ze schůzí) zasazeným do širšího kontextu předzvěsti schizmatu, vzniku a vývoje ČCS v první polovině 20. století. Kniha tak vhodně doplňuje a podstatně rozšiřuje dosavadní znalosti z dějin ČČSH a v tomto ohledu

jí bude jistě věnována patřičná pozornost. To, co zvláště oceňuji na knize o G. A. Procházce, jsou vypravěčské schopnosti autora, jemuž se podařilo vytvořit z nashromážděného materiálu příběh, který dokáže čtenáře vtáhnout do děje, ve kterém si čtenář ujasní, oč Církvi československé šlo a s jakým entuziasmem svoje dílo ve společnosti prosazovala. JIRÍ VOGEL

z diecéze

Slavnostní chvíle ve Sboru kněze Ambrože

Slavnostní chvíle zažili dne 21. září 2019 účastníci diecézního dne, když si připomněli 90 let od založení náboženské obce v Hradci Králové. 90. výročí Sboru kněze Ambrože je nerozlučně spojeno se vzpomínkami na přípravu a ustanovení této obce v letech 1922–23 i s připomenutím položení základního kamene a otevření sboru dne 22. září 1929.

Všem těmto činnostem však předcházela práce na projektech stavby vytvořených prof. Josefem Gočárem a dále usilovná práce dalších osobností, které promyšleně připravily a realizovaly rozsáhlou výstavbu všech budov i jejich vybavení. Záměrem bylo, aby stavba a sbor mohly spolehlivě sloužit pro šíření víry našich předků i v budoucnu. Gočárův vzor a učitel byl prof. Kotěra a podněty pro nová architektonická řešení získal mladý Gočár na svých cestách po Holandsku a Belgii. Značné zásluhy na uskutečnění projektů architekta Gočára v Hradci Králové měl tehdejší starosta Ulrich, který podpořil nejen složitou stavbu Sboru kněze Ambrože, ale i velkou část staveb v Hradci Králové – město pak bylo označeno za „Salon republiky“.

Sbor kněze Ambrože dokázal v minulosti plnit předpoklady

svých předků a dále se rozvíjí. V současnosti stojí před vedením obce zajištění prostředků a zavěšení srdcí ke všem 50 zvonům, dále pořízení a postupná kompletace hracího stolu i příslušné mechaniky, aby byly splněny náležitosti pro koncertování v tomto výjimečném prostoru.

Slavnost k devadesátinám sboru začala poutí z náměstí Svobody ke Sboru kněze Ambrože za účasti Smíšeného pěveckého sboru Smetana Hradec Králové. Bohoslužbu vedl bratr biskup Pavel Pechanec se sestrou farářkou Františkou Kláskovou a s dalšími duchovními diecéze. Po slovech Žalmu 121 o pomoci přicházející od Hospodina, byl čten Janův list ze 4. kapitoly o poznání Božího Ducha. Ve svém kázání bratr biskup vyslovil výzvu „nechat se vést evangeliem po celý život a nikdy nepropadnout strachu“ tak, jak vzkázal Ježíš při bdění v Getsemanské zahradě. Takovýmto rozhodnutím neobávat se ničeho zlého a pokračovat v budování božího stánku byli vedeni naši předkové v Hradci Králové a dílo se podařilo. Bohoslužbu ukončila píseň „Pane, dej, ať nás nic už nerozdvojí“. Při závěru bohoslužby byl přečten pozdrav bratra patriarchy, který k tomuto slavnostnímu dni uvedl přání,

aby Sbor kněze Ambrože jako nejhodnotnější mezi všemi sbory, byl stále svědkem boží víry a aby se podařilo úspěšně dokončit celé dílo. Po zahrání zvonohry na malé zvonce zazněla ve sboru povzbuzující píseň „Ó veď nás, Pane, v slovu svém“. Neočekávaným a milým hostem se stal Ing. Stanislav Dvořák, který jako šestiměsíční dítě byl dne 22. září 1929 na slavnostní otevření sboru přivezen rodiči v kočárku.

Následující zahradní slavnost s občerstvením v areálu provázel koncert jazzového klavíristy, při němž vznikla příznivá chvíle i na setkání s přáteli. Představení pro děti předvedené hercem Víťou Marčíkem pobavilo vtipným způsobem a s humorem nejen děti ale i dospělé. Milým překvapením bylo vystoupení tak zvaného „dvojníka“ představujícího architekta Josefa Gočára, který prozradil některé málo známé skutečnosti o významném architektovi. Bratr Martin Chadima ve své knize „Gustav Adolf Procházka – II. patriarcha Církve československé /husitské/ a jeho doba“ vylíčil složitou situaci v době po I. patriarchovi ČCS s dopadem na naši mladou církev a se zaměřením na nelehkou práci II. patriarchy. G. A. Procházka působil v tehdejší

Pouť z náměstí Svobody ke Sboru kněze Ambrože.

Děti dostávaly po biblické výchově balonek na cestu.

Při zahájení diecézního dne.

Varhanní koncert Jaroslava Tůmy.

Zahradní slavnost s klavíristou Janem Kavkou.

Divadlo Víti Marčíka.

Smíšený pěvecký sbor Smetana Hradec Králové.

Fota diecézního dne: © Patrick Marek

Východočeské diecézi a jeho pomoc sboru v Hradci Králové byla podstatná. V rámci oslav byl v budově sboru odhalen reliéf Mistra Jana Husa vytvořený sochařem Milanem Kuzicou.

Závěrečnou část oslav ve Sboru kněze Ambrože zpestřil varhanní a cembalový koncert ze skladeb J. S. Bacha a G. F. Händla, provedený prof. Jaroslavem Tůmou.

Mezi skladbami recitoval herec Divadla na Vinohradech Marek Holý literární skvosty na téma „modlitba“ z děl M. J. Husa, Michelangela Buonarrotiho, sv. Tomáše, A. de Saint Exupéryho, K. Čapka a dalších. Profesora Tůmu navíc zláskaly malé zvonce ve sboru, na kterých si odzkoušel zahrát. Srdečné díky a upřímný potlesk dlouho doprovázel oba umělce.

Závěrečnou modlitbou s pozhánáním na cestu domů se rozloučil bratr biskup Pavel.

Krásný dojem z oslavy naplněné duchem Kristovým bude doprovázet jistě všechny účastníky nejen na cestě domů, ale i po další dobu. Srdečné díky patří všem, kdo program připravili a uskutečnili.

ČESTMÍR JAN HOLEČEK

Rodiny chodily do sboru i s dětmi

Věřím, že pro toho, kdo tu kdy sloužil jako duchovní, byl Machov srdeční záležitostí. Bohumil Dlattla se stal stavitelem zdejšího chrámu – sboru v horním rohu náměstí hned naproti škole; pak pamatuji jména jako Karel Brodský, Jaruška Böhmová-Zahrádková, Dagmar Kuchtová, Jaroslav Nepilý i jeho manželka Alena, Miloslava Pellyová, Olga Líbalová... Právě tak to platí pro ty, kdo tu kdy žili. Líbezná údolí zakrojené do končiny pod Borem, dvěma Šefely a bezděkovským návrším se nejspíš nedá natrvalo opustit a zapomenout.

Zdejší náboženská obec vznikala bouřlivým způsobem, čtyři roky trval spor o kostel sv. Václava, jež měli věřící za svůj (přestoupil téměř celý městys), katoličtí

kněží byli odtud nedobrovolně vystěhováni, zástupci machovských věřících to pak odpykali v polickém vězení. Obec je tam ovšem vyprovodila s muzikou. Machovské katolíky pak po nějaký čas spravoval P. Sigismund Bouška (literát katolické moderny a přítel Bílkův) z bezděkovské fary. Ten ovšem zdejším čechoslovákům“ nebyl nikterak nakloněn. V tomto rázovitém kraji a bouřlivém čase pak v r. 1929 v Machově vystavěla naše církev Husův sbor. Snadno spočítáno – letos slavil 90 let. Za ty roky vzájemné spory tiše ulehly, ba, když se v 90. letech vybíralo po Machově na bezděkovský zvon, vybíralo se mezi věřícími bez rozdílu vyznání.

Ty sborové devadesátiny jsme

slavili zároveň s dalším jubileem. V čase politického tání 68 a v krátkém čase po něm se církev veseleji rozžila i tady. Rodiny chodily do sboru i s dětmi, během dvou let se tu slavilo dvoje biřmování a na náboženství se na zdejší škole hlásilo až 40 dětí. To zdejší ředitel v čase normalizace už těžko nesl a přičinil se, aby se Dagmar Kuchtová nemusela unavovat častým dojížděním v Broumova, prostě aby tu skončila.

Letos 22. června uplynulo 50 let od jednoho z těch biřmování. Jeden z biřmovanců – Petr Fulka – měl za to, že nejlépe to jubileum oslavíme setkáním. Posháněl kontakty, adresy, sezval nás. A tak jsme se 28. září spolu s bratrem biskupem Pavlem Pechancem a machovskou farářkou Olgou Líbalovou sešli ve sboru ke slavnostním bohoslužbám, kdy jsme pospolu poděkovali za obě jubilea. Trochu jsme se za ta léta proměnili – z mládeže v důchodce, ale vůbec nám to nevadilo a při společném obědě U Lidmanů v Machovské Lhotě jsme si převyprávěli své příběhy, probrali vzpomínky a zasmáli se leccemu, čeho jsme se v těch uplynulých desítkách let dobrali. Povzbuzující a radostné setkání. S díkem všem, kdo se o ně zasloužili, kdo se ho účastnili – i když třeba se zdravotními potížemi, jako např. bratr biskup – na ně ráda vzpomíná někdejší biřmovanka a později (v prosinci 1974) zde vysvěcená jáhenka...

JANA WIENEROVÁ-KUCHTOVÁ

Stalo se...

Prvním větším poprázdňinovým setkáním Královéhradecké diecéze bylo setkání komisi. Duchovní a kazatelé se při dvou denním setkání na Malé Skále zamýšleli nad aktivitami, které budou souviset s jubilejním rokem naší církve, promýšleli uspořádání a vydání dalšího zpěvníku, bratr biskup Pavel seznámil s připravovaným novým Žaltářem. Diskuze byla vedena také ohledně volby patriarchy a biskupa, která se uskuteční v roce 2020. Komise zdůraznila potřebu více se věnovat poselství Mistra Jana Husa – nejen pořádáním ekumenických shromáždění s doprovodným programem o svátku MJH 6. července. Diecézní den se tentokrát uskutečnil 21. září v Hradci Králové a vzpomněli jsme výročí 90 let od otevření Sboru kněze Ambrože. Ve středu 25. září byla připravena diecézní katedra. Pronásledování Židů a křesťanů v dnešní době přednášel ThDr. Jan Rokyta, Ph.D. 18.–20. října se v Janských Lázních setkaly rodiny s dětmi. Při tomto 10. setkání účastníky provázelo téma Josef a našimi duchovními byl připraven pro děti i dospělé

duchovní i zážitkový program. 28. října se v Hradci králové konaly již tradiční slavnostní bohoslužby k výročí vzniku Československa s vernisáží výstavy o Přemyslu Pittrovi. V nedalekých Sadech arch. Lisky byl zasazen památeční strom Sboru kněze Ambrože. 30. listopadu jsme vyslechli přednášku Mgr. Jiřího Lukeše, Th.D., který nás uvedl do tématu Sociální paměť v kontextu Nového zákona: Ježíš a Pavel optikou druhé generace. V říjnu i listopadu se uskutečnil kazatelský kurz, Nový zákon přednášel ThDr. Stanislav Švarc, Th.D. Třicet let od Sametové revoluce a další historické události spojené s datem 17. listopadu jsme si připomněli při Slavnosti světla – hledání pravdy, svobody a lásky ve Sboru kněze Ambrože. Na nádvoří při písni Karla Kryla jsme vyslechli krátké duchovní zamyšlení bratra biskupa Pavla, rozsvítili srdce pro Václava na věži, na výzvu nadace Post Bellum jsme v 17:11 zazvonili s ostatními zvony také na náš sborový zvon. Zapálené svíce pak každý účastník mohl vnést do sboru, kde byly kladeny k dalším novým 25 srdcím zvonů

zvonohry. 18.–21. listopadu byla pro zájemce v broumovském klášteře připravena duchovní obnova, tématem Jemný hlas ticha doprovázel emeritní biskup Petr Šandera. Svátost kněžského svěcení na podzim přijaly sestry Anna Holínská a Žaneta Černochová.

JANA PECHANCOVÁ

mosty

Královéhradecké diecéze CČSH

Čtvrtletník

4/2019

Ročník III

Registrace

MK ČR E 22824

ISSN 2570-5431

Vydává

Královéhradecká diecéze
Církve československé husitské,
Hradec Králové.

Číslo a den vydání:

4/1. 12. 2019

Kontaktní adresa

Královéhradecká diecéze CČSH
Ambrožova 728/3
Hradec Králové 500 02
IČ: 62695720
dieceze.hradec@ccsh.cz
tel.: 778 520 955
<http://www.ccschk.cz/>

 Královéhradecká diecéze CČSH

Redakční rada

Jana Wienerová
Kateřina Havelková
Štěpán Klásek
Lada Kocourková
Miroslava Mlýnková
Erika Oubrechtová
Pavel Pechanec
Jana Pechancová
Vladislav Pek
David Smetana
Aleš Toman

Grafická úprava

Jaroslav Pavliš

Odpovědná redaktorka

Jana Pechancová

Tisk

Tiskárna H.R.G. Litomyšl

Podpořeno z Fondu rozvoje
Královéhradecké diecéze CČSH

kalendárium

Některá setkání v diecézi

1. 12. zahájení liturgického roku – adventní bohoslužba ke 100 letům CČSH, Brno od 10 hodin; přímý přenos TV
7. 12. kazatelský kurz
7. 12. Živý betlém, Cantus a divadelní spolek Ochos Smiřice, 17 hodin Hradec Králové
24. 12. Ve většině našich náboženských obcích prožíváme půlnoční bohoslužby, pobožnosti nebo setkání.
31. 12. Ve většině našich náboženských obcích losujeme verše pro nový rok 2020.
 8. 1. Den vzniku CČSH – slavnostní bohoslužba a společný vikariát, 9.30 Hradec Králové
 14. 1. setkání duchovních seniorů
 22. 1. diecézní rada CČSH
 29. 1. diecézní katedra: Řemeslo vypravěčů – Martin Hak; 9 hodin Hradec Králové
- 17.–20. 2. duchovní obnova
26. 2. diecézní katedra: Krizová léta v Československu – Jiří Padevět; 9.30 hodin Hradec Králové

Královéhradecká diecéze ČČSH
vyhlašuje

bohoslužebnou sbírku
na 1. neděli adventní
1. prosince 2019

určenou pro podporu

DAR LÁSKY

práce s dětmi a mládeží

Sbírku prosím odešlete na účet
královéhradecké DR

č. 107-6504180217/0100

pod var. symbolem 02 + číslo NO.